

ریاست جمهوری
ستاد مبارزه با مواد مخدر
دفتر تحقیقات و آموزش

عنوان پژوهش :

ارزیابی طرح‌های اجتماع‌محور در محله‌های شهری و
روستایی - مطالعه ملی

مجری:

مهدی اکبری

تهران ۱۳۹۴

ستاد مبارزه با مواد مخدر

انشارات و کتابخانه ملی

عنوان: ارزشیابی طرح‌های اجتماع‌محور در محله‌های شهری و روستایی - مطالعه ملی

مسئول کمیته راهبری تدوین و تلخیص: حمید رضا صرامی

مجری طرح و گروه تلخیص: مهدی اکبری (مجری)، حمیدرضا صرامی، محمدعلی محمدی‌فر

همکاران گروه تلخیص: مجید قربانی، الهام حمزه‌زاده توفیقی

ناظر علمی تلخیص: مظفر صادقی

ویراستار تلخیص: محمود نجفی

همکاران ناظر علمی تلخیص: محمود مینویی، سید فرید مصباحی

به سفارش: دفتر تحقیقات و آموزش دبیرخانه ستاد مبارزه با مواد مخدر ریاست جمهوری

شماره: دبای درون (۰۹۲۰۶۱۰۸۴۴۰)

الکترونیکی، چاپ و صحافی:

نوبت چاپ: اول، زمستان ۱۳۹۶

شماره: ۰۰۰ از نسخه

شابک ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۰۷۶-۹-۶

سرشناسه:	اکبری، مهدی، ۱۳۶۲ -
عنوان و نام پدیدآور:	ارزشیابی طرح‌های اجتماع‌محور در محله‌های شهری و روستایی مطالعه ملی/مجری طرح و گروه تلخیص مهدی اکبری، حمیدرضا صرامی، محمدعلی محمدی‌فر؛ همکاران مجید قربانی، الهام توفیقی؛ به سفارش دفتر تحقیقات و آموزش دبیرخانه ستاد مبارزه با مواد مخدر ریاست جمهوری
مشخصات نشر:	تهران: دبای درون، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری:	۷۴ ص.
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۹۵۰۷۶-۹-۶
وضعیت فهرست نویسی:	فیا
موضوع:	اعتیاد -- ایران -- پیشگیری -- نمونه‌های
موضوع:	Drug addiction -- Iran -- Prevention -- Case studies
شناسه افزوده:	صرامی، حمیدرضا، ۱۳۴۰ آبان -
شناسه افزوده:	محمدی‌فر، محمدعلی، ۱۳۵۳ -
شناسه افزوده:	قربانی، مجید، ۱۳۴۶ -
شناسه افزوده:	حمزه‌زاده توفیقی، الهام، ۱۳۵۵ -
شناسه افزوده:	ستاد مبارزه با مواد مخدر. دفتر تحقیقات و آموزش
رده بندی کنگره:	HV۵۸۴۰ / الف ۹الف ۷ ۱۳۹۶
رده بندی دیویی:	۳۶۲/۲۹۳۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی:	۴۹۲۴۱۴۹

نشانی: تهران، بلوار اشرفی اصفهانی، بالاتر از میدان پونک، جنب مجتمع فرهنگی تفریحی هوپزه،

پلاک ۲۰ ستاد مبارزه با مواد مخدر ریاست جمهوری (دفتر تحقیقات و آموزش)،

تلفن: ۰۲۱۷۳۳۶۷۰۱، صندوق پستی: ۱۴۶۹۹۱۵۸۳۴

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	سخن اول
۸	پیشگفتار
۹	مقدمه
۱۵	مبینه تحقیق
۱۹	روش تحقیق
۲۲	جامعه، نمونه، روش و روش نمونه‌گیری
۲۴	ابزار
۲۸	یافته‌ها
۷۰	بحث و نتیجه‌گیری

مواد مخدر و روان گردان ها به عنوان یک سیستم هوشمند، فعال، پویا، خلاق و دینامیک با عمر بیش از شش هزار سال، ضمن نشانه روی مستمر میکروسیستم اجتماعی (خانواده)، مزو سیستم اجتماعی (مدارس، دانشگاه ها و محیط های کاری) و ماکرو سیستم اجتماعی (محل های شهری و روستایی)، با جذب مشتریان جدید، به دنبال استمرار حیات خود بوده، به گونه ای که افراد را در سنین مختلف، مشاغل، جنسیت، تأهل و تجرد، تحصیلات متفاوت، شهری و روستایی و با دلایل گوناگون به سمت خود جذب می نماید. این سیستم در آستانه ی هزاره سوم، با افزایش اندازه و حجم تهدید، نسبت به تولید انواع مواد مخدر، مواد محرک، مواد توهم زا و مواد استنشاقی مبادات ورزیده تا به تواند ضمن کسب سود نامشروع، هم زمان نسبت به انهدام و قتل مام نوجوانان و جوانان اقدام نماید. پیچیدگی و ابهام این سیستم، آینده نگری آن را با مشکل راجه می برد. لیکن با نیم نگاهی به گذشته این پدیده، می توان آینده احتمالی اعتیاد را با افزایش میزان مصرف مواد و قاچاق آن، تغییر الگو و نوع مواد مصرفی با وسعت دامنه و انواع آنها، کاهش سن، افزایش ورود زنان و افراد تحصیل کرده و مشاغل به جرگه مصرف کنندگان مواد، گسترش کشت و تولید مواد در کشور افغانستان، احتمال کشت خشخاش در آسیای میانه و افزایش تقاضا در کشورمان، کاهش مانایی در درمان اعتیاد و افزایش عود و بازگشت متادان به چرخه اعتیاد، جستجو کرد. به منظور مدیریت صحیح امر مبارزه در آینده سخت افزاری (مبارزه با عرضه) و نرم افزاری (کاهش تقاضا)، نیازمند علم سازمان یافته اعمال نگاه سیستمی و همه جانبه نگر به جای روش های خطی - جزیره ای و هیجانی، تقویت دانش بنیادی و ارزشیابی مستمر فعالیت ها به منظور سنجش میزان اثر بخشی برنامه ها می باشیم. توجه به قرار گرفتن اعتیاد به عنوان اولین اولویت آسیب های اجتماعی کشور، باید با افزایش حساسیت، دغدغه، نقش آفرینی و مشارکت کلیه اساتید و صاحب نظران را در عرصه جهاد مقدس مبارزه با مواد مخدر و روان گردان ها، شاهد تقویت و متکی نمودن برنامه های پیشگیری وضعی، پیشگیری فرهنگی و اجتماعی، درمان و کاهش آسیب اعتیاد، به بالاترین سطح شواهد و استاندارد سازی آنها در سطح کشور باشیم تا موجهات ضربه زدن به استراتژی های سیستم مواد مخدر و روان گردان ها فراهم شود.

حمید صرامی

مشاور دبیر کل و مدیر کل دفتر تحقیقات و آموزش

ستاد مبارزه با مواد مخدر ریاست جمهوری